

Андонова Т. С., магістр, Чупріна Н. В., проф.

Київський національний університет технологій та дизайну

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ США ЯК ОСНОВА ДИЗАЙНУ ВИДОВИЩНОГО КОСТЮМА

Анотація. Вивчено соціально-культурні передумови формування стилістики кабаре та бурлеску в масовій культурі 1920-х років. Визначено найбільш впливові ознаки театрального видовища початку XX століття, що вплинули на формування масової культури початку XXI століття. Проаналізовано образно-проектні характеристики моди 1920-х років, сформовані в контексті масової культури пераоду «Великої депресії» у США. Охарактеризовано вплив масової театральнo-видовищної культури кабаре Америки початку XX століття та дизайн модного костюма XXI століття в умовах тотальної глобалізації індустрії моди.

Ключові слова: видовищний костюм, масова культура, афіша-постер, кабаре, театральне видовище, дизайн костюма, образно-проектні рішення.

Andonova T. S., Master, Chuprina N. V., Prof.

Kyiv National University of Technologies and Design

HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF MASS CULTURE IN THE USA AS A BASIS FOR THE DESIGN OF A PERFORMANCE COSTUME

Abstract. The socio-cultural prerequisites for the formation of cabaret and burlesque styles in mass culture of the 1920s are studied. The most influential features of theatrical spectacle of the early 20th century that influenced the formation of mass culture of the early 21st century are identified. The figurative and design characteristics of fashion of the 1920s, formed in the context of mass culture of the Great Depression period in the USA, are analyzed. The influence of the mass theatrical and spectacular culture of cabaret of America of the early 20th century and the design of fashionable costumes of the 21st century in the conditions of total globalization of the fashion industry are characterized.

Keywords: spectacular costume, mass culture, poster, cabaret, theatrical spectacle, costume design, visual design solutions

Вступ. Розвиток мистецтва і культури початку XX ст. справив великий вплив на появу і розвиток нових течій, особливо в таких сферах, як театр, музика, живопис і архітектура. У цей час відбулися значні зміни в суспільстві, зумовлені індустріалізацією, урбанізацією та зростанням соціальних рухів, що призвело до появи нових мистецьких течій і форм. Епоха початку XX ст. призвела до розвитку багатьох нових мистецьких течій, таких як імпресіонізм, символізм, експресіонізм, кубізм і дадаїзм. Ці течії прагнули передати не стільки реалістичне зображення світу, скільки суб'єктивне сприйняття дійсності, емоції та переживання художника. Мистецтво стало більш абстрактним, експериментальним і різноманітним.

Наприклад, імпресіоністи, такі як К. Моне та Е. Мане, руйнували традиційні уявлення про те, як має виглядати картина, і використовували нові техніки роботи з кольором і світлом. У театрі цей дух новаторства також знайшов своє відображення у пошуках нових форм і способів вираження, у тому числі через авангардні та експериментальні постановки.

Постановка завдання. Визначити основні образно-стилістичні властивості театральнo-естрадных явищ кабаре та бурлеску як основи дизайну видовищного костюма для театральних постановок жанрового характеру.

Результати досліджень. Розвиток мистецтва та культури на початку XX ст. відіграв ключову роль у становленні нових течій у живописі, театрі, музиці та інших

видах мистецтва. Театр у ХХ ст. зазнав значних змін. У цей час з'являються нові театральні жанри та напрями, такі як імпресіонізм, символізм та авангард, що робить театр більш різноманітним та багатогарним. Наприклад, розвиток реалізму в театрі відображає соціальні зміни та проблему суспільного устрою.

Вплив нового мистецтва на театр також був зумовлений використанням на сцені нових технологій і прийомів. Поява електричного освітлення, більш складних декорацій, використання звукозапису зробили вистави більш видовищними та різноманітними. Жанрові театри, антерпризи та естрадні шоу, в тому числі й танцювальні, стали не лише символами епохи, але й важливими елементами культурного ландшафту, що мали тривалий вплив на наступні покоління митців та глядачів.

З приходом ХХ століття стрімко зростає інтерес і до масової культури, і одним з найяскравіших проявів цього стає розвиток кабаре. Кабаре стають важливою частиною культурного життя великих європейських міст, таких як Париж, Берлін, Відень, Нью Йорк. На сценах кабаре глядачі могли побачити поєднання музики, танцю і театральних дійств, які часто є сатиричними, дотепними, а іноді й провокаційними.

Одним з найвідоміших кабаре є «Мулен Руж» (Moulin Rouge), відкрите в Парижі в 1889 р. Цей заклад став символом бурхливого паризького нічного життя і частиною мистецтва розважальних видовищ. У «Мулен Руж» процвітали такі напрями, як канкан, і виступали такі художники, як А. Тулуз-Лотрек, чиї знамениті плакати стали невід'ємною частиною тогочасної візуальної культури. Плакати Мулен Руж були видовищними та емоційними роботами, з яскравими кольорами та динамічними композиціями. Зокрема, він використовував плакат як засіб не лише для реклами, але й для передачі атмосфери нічного життя Парижа. Його роботи передавали дух часу, поєднуючи елементи модерну з яскравими зображеннями відомих художниць, танцівниць і музикантів, щоб привернути увагу публіки [8].

Кабаре 1920-х років були не лише місцем, де глядачі могли насолоджуватися шоу, але й культурним феноменом, що втілював атмосферу і дух міського життя широких верств населення. Плакати, що рекламували розважальний заклад та різноманітні вистави, стали справжніми витворами мистецтва завдяки використанню яскравих кольорів та сміливих графічних рішень. Такі художники, як А. Тулуз-Лотрек, мали величезний вплив на популяризацію нового підходу до візуальної комунікації, який сприймався як інноваційний та сучасний [4].

Кабаре і бурлеск – це два яскраві напрями в мистецтві, що часто переплітаються, пов'язані з театром, музикою і танцем. Однак між ними є суттєві відмінності.

Кабаре – це форма розважального театру, яка виникла наприкінці ХІХ ст. в Європі, особливо у Франції. Кабаре поєднує в собі музику, танці, комедійні скетчі, а також часто включає елементи сатири, політичні та соціальні коментарі. Важливою особливістю кабаре є атмосфера неформальності та інтимності, часто глядачі перебувають на невеликій відстані від виступаючих.

Термін «кабаре» походить від французького слова «cabaret», що означає «паб» або «кафе». У перших кабаре глядачі могли сидіти за столиками і насолоджуватися виставою в невимушеній обстановці. На сцені часто виступали співаки, танцівниці, коміки, а також акробати. Кабаре уособлювало дух свободи, самовираження і художнього експерименту [5].

Головні характеристики кабаре:

1. Різноманіття жанрів: у кабаре можуть виступати співаки, танцюристи, акробати, коміки, маги, актори, створюючи різноманітну програму.

2. Неофіційна атмосфера: на відміну від класичних театрів чи концертних залів, кабаре часто має неформальну, навіть інтимну атмосферу, де глядачі сидять за столиками, часто з напоями.

3. Сатира і дотепність: кабаре часто використовує гумор і сатиру, обговорюючи гострі соціальні, політичні або культурні питання.

4. Провокаційність: на початку ХХ ст. кабаре часто було місцем, де сміливо обговорювали табуовані теми, що надавало жанру певної провокаційної природи.

Бурлеск – це театральна форма, яка від початку була сатиричною і пародійною. Вона виникла в Італії в епоху Ренесансу, а потім поширилася в Англії та США. Бурлеск орієнтований на комедійний ефект, у ньому часто використовують перебільшені, гротескні елементи, а також пародіюють серйозні жанри, як-от опера, трагедія і балет.

У пізніші роки, особливо в США, бурлеск набув танцювально-еротичного характеру. Однак важливою складовою бурлеску завжди була іронія, пародіювання соціальних норм і стандартів [3]. Багато відомих артисток, як-от Діта фон Тіз, стали знаменитими завдяки бурлеску, що поєднує в собі елементи екстравагантності, естетики та провокації.

Еволюція бурлеску:

1. Театральний бурлеск: жанр з'явився в Європі у XVII-XVIII ст. як пародійне відображення традиційних класичних п'єс і балетів. Він грав із контрастами – наприклад, використовуючи бідні та приземлені сюжети або кричущі костюми для того, щоб висміяти аристократію або високі культурні традиції.

2. Американський бурлеск: у XIX ст. бурлеск поширився у США, де він набув характерних рис, таких як музичні номери, танці та комічні сценки. У цей період часто використовувалися елементи еротики та відверті костюми, особливо в жіночих номерах.

3. Сучасний бурлеск: у XX-XXI ст. бурлеск зберігає свою популярність, часто з акцентом на чуттєвість та еротизм, але з елементами театального мистецтва та перформансу. Сучасні бурлеск-виступи можуть включати елементи кабаре, фетиш-культури і навіть політичної сатири.

Маючи в основі багато спільних рис, кабаре і бурлеск виокремились в окремі течії масової культури. Серед найбільш суттєвих їх розбіжностей необхідно звернути увагу на такі:

- кабаре часто має ширший спектр жанрів: від музики і танців до комедійних номерів і театральних виступів;
- бурлеск, своєю чергою, схильний бути більш пародійним і еротично забарвленим, зосередивши увагу на шоу-номерах, пов'язаних зі спокусою і чуттєвістю;
- у той час як кабаре виникло як форма розваги для середнього класу, бурлеск частіше асоціюється з нічними клубами і шоу для широкої аудиторії;

Таким чином, бурлеск – це суміш сатири, комедійного театру та елементів шоу, де часто використовуються карикатури на більш серйозні або традиційні теми, а також еротичні та театралізовані елементи.

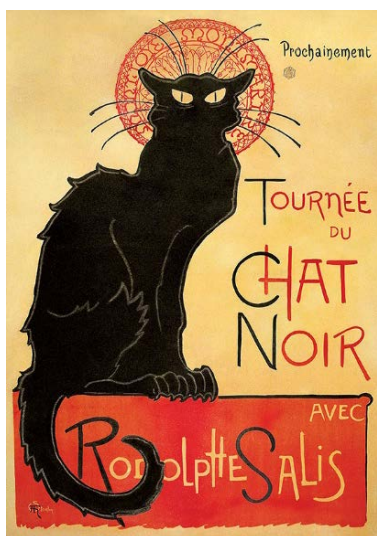
В театральній культурі Америки ХХ століття кабаре – це унікальне явище, яке поєднало в собі елементи театру, музики, танцю, сатири та комедії. Натхненне культурними і соціальними перетвореннями, що відбулися в цей період, кабаре стало не тільки місцем розваг, але й важливим інструментом для впливу на політичні і соціальні настрої [6, 7].

На початку ХХ століття Америка пережила бурхливі зміни: зростання міст, розвиток індустріалізації, а також зміни в суспільних цінностях і нормах. Ці зміни знайшли відображення в кабаре, яке стало важливим аспектом нічного життя у великих містах, таких як Нью-Йорк, Чикаго та інших мегаполісах. Кабаре були місцями для

експериментів із формами мистецтва та виступами, де глядачі могли бачити все: від веселих музичних номерів до жорсткої соціальної критики.

Цей жанр виступів виник у відповідь на потреби глядачів у новизні та незвичайності, а також став відродженням культурних течій того часу. На сценах кабаре зустрічалися найяскравіші представники артистичного світу – виконавці, танцори, актори та коміки. Важливим елементом кабаре була і його інтимна атмосфера, де кожен номер ставав не тільки виступом, але і діалогом з аудиторією.

Спочатку кабаре мали виконувати функції літературно-мистецьких клубів, у яких виступали поети, музиканти та актори. В 1878 р. в Латинському кварталі Парижа відкрилося кабаре під назвою «Гідропати», його засновником став письменник Еміль Гудо, а Родольф Саліс – став засновником кабаре «Чорний кіт», що відкрилося у 1881 році на Монмартрі в будівлі колишнього телеграфу. Програма кабаре включала гротескні та ліричні пісні та інші номери, а художник Родольф Саліс сприяв зародженню такого жанру, як конферанс. У кабаре «Чорний кіт» виступали шансоньє Арістід Брюан та Іветта Гільбер. Заклад відвідували найрізноманітніші верстви населення, серед яких були художники, актори, куплетисти, служниці, крамарі, ремісники та жебраки. Кабаре на початку XX століття – це невеликі театри, в яких публіка перебуває в певній творчій атмосфері і стежить за виконанням різних естрадних номерів та часом приймає участь в театральній програмі.

Джерело: [1].

Рис. 1. Афіша-постер
кабаре «Чорний кіт»

Джерело: [1].

Рис. 2. Афіша
американського
бурлеск-шоу, 1898 р.

Джерело: [1].

Рис. 3. Афіша
американського
бурлеск-шоу, 1889 р.

Період розвитку мистецтва та культури періоду XX ст. в США в сучасному прояві цього явища розпочався з повернення до мирного життя після Першої світової війни. Назва характеризує динамічність мистецтв, а також культурного та соціального прогресу цих років: радикально змінилися мода та стиль одягу, настав розквіт джазу та арт-деко, радіомовлення стало повсюдним, кінематограф знайшов звук і з рідкісної розваги перетворився на масовий вид дозвілля та окремий вид мистецтва. У двадцятих роках XX століття було зроблено низку важливих наукових відкриттів та винаходів, які мали далекосяжні наслідки, в окремих країнах відзначалося безпрецедентне зростання промисловості та споживчого попиту. Масова культура так званих «ревучих» 1920-років стала докорінною зміною та беззаперечною відмовою від традиційних цінностей

суспільства вікторіанської доби. Нові технології виробництва та нові соціально-моральні основи функціонування суспільства – все здавалось легкодосяжним. Френсіс Скотт Фіцджеральд нарік цей час «століттям джазу». У Франції та франкомовній частини Канади цей час називають «божевільні двадцяті».

Ар-деко, характерний для «ревучих двадцятих» стиль архітектури та дизайну, зародився в Бельгії і завоював Європу. З'явився у США з середини 1920-х років: у Нью-Йорку в цьому стилі побудована одна з найвищих будівель – Крайслер-білдінг.

У 1920-х роках живопис у США розвивався інакше, ніж у Європі, де художні стилі були різноманітнішими і поряд з ар-деко розвивалися, наприклад, експресіонізм та сюрреалізм. Як констатував відомий американський художник Ман Рей у 1920 році: «Дадаїзм не може жити в Нью-Йорку». Загалом живопис та архітектура США продовжували традиції модернізму [7].

В американській культурі навчання танцям у спеціальних клубах здавна входило в курс навчання молоді, але до кінця 1920 р. їх популярність різко зросла. Були затребувані такі конкурси, де учасники демонстрували нові танцювальні рухи. Професіонали демонстрували мистецтво степу та інших популярних танців тієї епохи в турах США.

Помітну роль розвитку танцювальних стилів зіграв Гарлем, особливо клуб Коттон (*Cotton Club*), який приваблював публіку всіх рас, класів і способів життя. Виконавцями у ньому були афроамериканці, але клієнтами були переважно білі. Інші клуби Гарлема збирали переважно публіку з «кольорових» верств суспільства.

Джерело: [6].

Рис. 4. Л.К. леді Дафф Гордон. Вечірня
оксамитова сукня, з декоративними
складами, 1914 р.

Джерело: [6].

Рис. 5. Л.К. леді Дафф Гордон. Вечірня,
1922 р.

Найпопулярнішими танцями епохи були фокстрот, вальс та американське танго. У 1920-х роках поширилися також чарльстон та блюз, засновані на афроамериканських ритмах [14]. Чарльстон став популярним після його появи у двох шоу бродвейського театру. У 1927 р. головним бальним танцем став лінді хоп, супроводжуваний страйдом у ритмі регтайму. Пізніше з лінді хопа розвинувся свінг. Період 1919–1926 років повною мірою виправдовував назву «століття джазу», він вказує на головну особливість того

часу: з'явилися у Новому Орлеані в 1916 році Діксіленд-Джаз-Бенд і вперше відправилися на гастролі до Європи. Особливою популярністю користувався «чарльстон». Танцювальні майданчики та нічні клуби стали місцем де зароджувався новий стиль життя молодих жінок, які пили коктейлі, курили цигарки, робили короткі зачіски, підводили брови, користувалися губною помадою, лаком для нігтів. У ХХ столітті конкуренція з боку кінофільмів змусила танцювальні зали влаштовувати видовищніші та складніші шоу. У 1911 році продюсер Жак Шарль з театру Olympia Paris створив парадні сходи як декорацію для своїх шоу, взаємодіючи з великим конкурентом, Folies Bergère, який був заснований у 1869 році. Серед його зірок у 1920-х роках була американська співачка та танцівниця Жозефіна Бейкер. Американське кабаре було імпортовано з французького кабаре Дессі Луї Ласкі в 1911 році. У Сполучених Штатах кабаре розділилося на кілька різних стилів виконання переважно через вплив джазової музики. Чиказьке кабаре інтенсивно зосереджувалося на великих оркестрах і досягло свого піку під час бурхливих двадцятих і під час сухого закону, коли воно було представлено в спікізі і стейк-хаусах [4].

Нью-йоркське кабаре ніколи не вирізнялось шокуючими виставами, щоб показувати велику кількість соціальних коментарів. Коли в нью-йоркських кабаре були естрадні джазові виступи, вони, як правило, зосереджувалися на відомих вокалістах, таких як Ніна Сімон, Бетт Мідлер, Ерта Кітт, Пеггі Лі та Хільдегард, а не на інструментальних музикантах. Щорічні ревію Джуліуса Монка встановили стандарт для нью-йоркського кабаре кінця 1950-х і 1960-х років.

Кабаре в Сполучених Штатах почали занепадати в 1960-х роках у зв'язку зі зростанням популярності рок-концертів, телевізійних вар'єте та загальних комедійних театрів. Однак, їх дух залишився в деяких вечірніх шоу в стилі Лас-Вегаса, таких як Тропікана, з меншою кількістю комедійних сегментів. Ця форма мистецтва все ще існує в різних музичних форматах, а також у форматі стенд-ап комедії.

Під час Великої депресії у США, одним з основним викликів якої було дотримання «сухого закону» (безалкогольна кампанія 1920–1930-х років), окремі верстви суспільства знаходили можливість не відмовлятися від так званого «задоволення розкоші». Існували мережі закладів, які обходили дотримання сухого закону, пропонуючи постійним відвідувачам не тільки аклогольні напої, але й естрадно-танцювальні видовищні програми. Серед споживачів вони називалися «спікізі» (англ. *speak easy* – «говорити неголосно»). Мережа тіньового продажу алкоголю, втім, поширювалась не тільки на бари та ресторани – до неї входили торговельні концерни, заклади сфери послуг, аж до похоронних бюро (всі вони підпадали під кураторство чисельних гангстерських угруповань Америки). Як правило, такі угруповання мали інформаторів у державних структурах, що дозволяло не лише уникати поліційних облав та несподіваних перевірок, але й продюсувати безмежно популярні на той час джазові концерти, танцювальні заходи (до речі, чарльстон був офіційно заборонений танцем, оскільки асоціювався із вживанням алкогольних напоїв для виконання) та різною мірою еротичні шоу. Кримінальні та комічні ситуації, що виникали навколо і в спікізі, багаторазово обіграні як в американській детективній літературі так і в кіно – особливо в жанрі нуар 1940–1950-х років. Наприклад, фільм «У джазі тільки дівчата» починається сценою облави у подібному закладі.

За фільмами і журналами тих років також можна отримати враження про своєрідність моди 1920-х рр. Для тогочасної молоді поєднувати короткі спідниці з короткими зачісками, насолоджуватись джазом та танцювати чарльстон було не лише модним трендом, а й проявом соціальної непокори традиційним устоям вікторіанської доби з чітко окресленою роллю жінки в суспільстві та її обов'язком чинно носити

корсети та незручні вбрання що закривають ноги (за силою соціальної непокори це можна порівняти з позицією хіпі та панків у другій половині XX століття). Короткі жіночі стрижки з'явилися в роки Першої світової війни, коли багато жінок вирушали на фронт як сестри милосердя і були змушені коротко обстригати волосся. У 1915–1916 роках мода на короткі стрижки поширилася в тилу серед городянок. На початку 1920-х рр. з'являється стрижка, що незабаром стала дуже популярною – аля-гарсон. Також у 1920-ті з'явилася стрижка-каре, яка не вимагала завивки [12].

Разом з тим прагнення жінок прикрашатися і подібатися не могло зникнути, і поряд з появою простих, практичних та раціональних костюмів знову зросла потяг до розкішних складних туалетів, любов до багатих орнаментів, вишивки, мережива. У моді тих років не було стабільності, однозначності та визначеності напрому. Але можна назвати деякі характерні риси моди 1920 років. Це була в основному мода м'яких форм, різноманітних драпірувань та оздоблень, плавних округлих ліній, особливо в ошатному одязі переважав жіночний, романтичний стиль [13]. Головною рисою моди цих років була свого роду свобода («обвислість») і фантазійність. Вільно висіли на плечах блузи навипуск, їхні баски та широкі пояси не облягали фігуру. Висіли короткі та широкі рукави, іноді фантастичних обрисів, подовжені спереду, як повернення до готичних. Звисали оборчасті спідниці та прикріплені до них фартухи, шлейфи, шалі, хустки тощо. Просторість в одязі, яка в 1922 р. дійшла до вищої точки, маскувала природні контури фігури. Нова тенденція до простоти, зручності та функціональності костюма, викликана глобальними історичними подіями та пов'язаною з ними переосмисленням цінностей, у перші повоєнні роки поки що не змогла знайти відповідні естетично переконливі матеріальні форми та набути статусу моди.

Джерело: [6].

**Рис. 6. Е. Моліне.
Коктейльна сукня.
1920-ті рр.**

Джерело: [6].

**Рис. 7. Е. Моліне.
Коктейльна сукня.
1924 р.**

Джерело: [6].

**Рис. 8. Е. Моліне.
Післяобідня сукня.
1925 р.**

Етнічні мотиви та єгиптоманія, властиві моді 1920-х рр., знайшли відображення і в ювелірному мистецтві: відомо кілька композитних прикрас, у яких давньоєгипетські артефакти доповнюються сучасною оправою в стилістиці ар-деко.

Найбільш популярна прикраса 1920-х рр. – довга низка перлів, що один або кілька разів обертається навколо шиї і вільно спускається на груди; довжина такого намиста

могла досягати двох метрів. Тонка перлинна нитка підкреслювала витончений, вишуканий образ модниці, надавала фігурі певну мініатюрність. Крім того, нитка білих перлів на чорній сукні ефектно виглядала на чорно-білих фотографіях і в кіно, завдяки чому аксесуар був популярний у актрис і моделей і активно популяризувався. Жінки, які не могли собі дозволити прикраси з натуральних перлів, носили штучні або імітацію. Своєрідною прикрасою, яка увійшла в моду в 1920-ті, виступає бандо – прикраса у вигляді пов'язки (але не обов'язково з тканини), яку носили безпосередньо над чолом. Поль Пуаре пропонував модницям носити бандо з вертикальним елементом, що відстібається по центру, зазвичай це була велика краплеподібна перлина або дорогий камінь грушоподібного огранювання. Зйомний елемент бандо міг виступати самостійною окрасою, наприклад, як брошка. Бандо, як правило, виготовлялися з тонкої тканини, як тюль, або мережива і доповнювалися ювелірною застібкою. Аристократки починають носити як бандо тіари та діадеми, виготовлені декількома десятиліттями раніше, тим самим пристосовуючи їх до модних тенденцій.

У моду увійшли фетрові капелюхи; найбільш популярним жіночим фасоном став капелюшок-клош. Багато жінок носили форму, а ті що не носили, одягалися у строгі костюми, більш просторі сукні та більш короткі спідниці, демонструючи схильність до більшої простоти. У 1914 році Габріель «Коко» Шанель, відкрила модне ательє у Довіле, а згодом в Парижі, і незабаром стала одним з провідних кутюр'є, вона спромоглася передати дух 1920-х років. Її маленькі трикотажні сукні, прямі до колін, які носили с кардіганом, короткими спідницями, короткою зачіскою та невеликими капелюхами, надавали жіночій постаті незалежності і свободи [2].

Таким чином, масова культура початку XX століття в Америці була дуже різноманітною і відображала швидкий розвиток технологій, зміни в соціальному житті та культурних навчаннях.

Дизайн початку XX століття в Америці був широко розгалуженим, з яскравими проявами таких напрямів, як модернізм та арт-деко. Вплив цих стилів відчувається і на цей день – архітектура, графіка та промисловий дизайн того часу виявилися глибоким впливом на наступне покоління дизайнерів. Дизайн у цей період також був пов'язаний із змінами в громадських поглядах, включаючи фемінізм та емансипацію жінок. Нові стилі в одязі та дизайні інтер'єрів почали відображати більш вільні та прогресивні погляди на роль жінки в суспільстві. Наприклад, в моді з'явилися більш зручні і практичні тканини і форми.

Кабаре початку XX століття стало безумовно важливим культурним явищем, яке визначило аспекти розважального та художнього життя Америки в цей період.

Бурлеск часто асоціюється з величезними віями та танцівницями в сітчастих панчохах та блискучих ліфах. Нове життя в бурлеск вдихнули 1920-і роки. Тоді в нічних клубах Нью-Йорка та Лондона почали показувати кабаре-вистави та бурлеск-шоу. З одного боку, це було ностальгією за класичним бурлеском з його видовищними танцями та гламурними виконавицями. З іншого – спробою привласнити собі «традиційну» та «елегантну» культуру широких верств суспільства. При цьому деякі дослідники вважають, що небурлеск, як свого часу вікторіанський, теж кинув виклик суспільству. Його традиційними атрибутами стали червоні губи та екстравагантні костюми з корсетами, пір'ям та блискітками. Але були й артистки, які більше нагадували панків, ніж дівчат із пінап-листівок. Вони фарбували волосся у яскраві кольори та виходили на сцену з татуюваннями та пірсингом. Так чи інакше, багато хто був повною протилежністю ідеалу краси тих років – худорлявим моделям із запалими вилицями. І лише це додало небурлеску нотку протесту. Аудиторія сучасного бурлеску також змінилася. Тепер на шоу приходять не лише чоловіки, а й молоді дівчата, та сімейні пари.

Багато хто з тепер дізнається про бурлеск завдяки поп-культурі – наприклад, однойменному мюзиклу 2010 року зі співачками Крістіною Агілерою та Шер. Плюс деякі бурлеск-виконавиці стали справжніми знаменитостями. «Королеву бурлеску» Діту фон Тіз, наприклад, запам'ятали завдяки яскравим і незвичайним номерам, де вона виступає у величезному келиху для мартіні, у надзвичайно відкритому видовищному костюмі. Про Діту регулярно писали журнали «Vogue» та «Cosmopolitan», вона навіть запустила власну марку спідньої білизни, основою форм якої стали елементи театрального костюма.

Наприкінці ХХ століття культурна цінність кабаре та бурлеску по всьому світу набула повторної популярності, яка знайшла своє втілення не стільки в еротично-провокаційних, скільки в естрадно-розважальних аспектах. Ностальгія за яскравими видовищами та гротесковим гламуром класичного бурлеску Америки, забезпечили популярність такому виду видовищної естради як м'юзікл. Ця тенденція активно простежується в декораціях та дизайні костюмів кінофільмів, театральних та циркових вистав, ревію-шоу тощо (кінофільм «Бурлеск», 2010 р., реж. С. Ентін, театральна вистава «Під зоряним небом», театр «Комільфо», Київ, 2019 р., Cirque Du Soleil, сезон 1999–2000 рр.)

Висновки. Кабаре – це вид розважального закладу, а також жанр театру, який виник наприкінці ХІХ ст. у Франції. Кабаре поєднує в собі елементи музики, танцю, комедії, театру і навіть цирку, і зазвичай пропонує глядачам живі виступи, часто з елементами імпровізації та дотепних діалогів. Кабаре кінця ХІХ та початку ХХ століття з їхніми екстравагантними декораціями справили помітний вплив на моду того часу. Багато елементів, такі як яскраві кольори, розкішні тканини, театральні аксесуари та екстравагантні форми, стали важливою частиною візуального стилю, який можна було використовувати в одязі.

Стиль кабаре об'єднав у собі елементи театру і вуличної моди, створивши сміливі, яскраві та виразні образи. У контексті дизайну одягу він може слугувати основою для використання таких елементів, як асиметричні форми, нетипові поєднання тканин і кольорів, динамічні силуети.

Дизайн сцен кабаре того часу часто містив елементи ексцентричності, екстравагантності та драматизму. Кольори варіювалися від насичених червоних і чорних до золота і срібла, підкреслюючи атмосферу розкоші, пристрасті та артистизму.

В одязі це можна передати через використання контрастних і насичених кольорів, а також яскраво оздоблених матеріалів, таких як оксамит, атлас, шовк, мереживо та декоративні елементи (наприклад, пір'я, стрази, бахрома), які є актуальними для сценічного та вечірнього вбрання.

Важливим висновком є необхідність адаптації елементів кабаре до сучасних модних тенденцій. Останні модні тенденції включають повернення до історичних мотивів, але з урахуванням комфорту та практичності. Важливо знайти баланс між театральним декором і сучасним дизайном одягу, щоб зберегти дух кабаре, але при цьому запропонувати елементи, які є актуальними і зручними для повсякденного життя.

Список використаної літератури

1. American burlesque. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/American_burlesque.
2. Vogue: Fashion, Beauty, Celebrity, Fashion Shows. Vogue. URL: <https://www.vogue.com/>
3. Burlesque Beauty – Make Up Preparation URL: <https://burlesquewithparis.co.uk/blog/2019/5/20/burlesque-beauty-make-up-preparation>.
4. CABARET Haute Naturals™ Makeup Collection. URL: <https://josephinecosmetics.com/collections/cabaret-makeup-collection>.
5. Cabaret / The Shows / Broadway: The American Musical. URL: <https://www.pbs.org/wnet/broadway/shows/cabaret/>.

6. V&A Museum: Theatre and Performance Collections. URL: <https://www.vam.ac.uk>.
7. The Metropolitan Museum of Art: Fashion Institute. URL: <https://www.metmuseum.org>.
8. Google Arts & Culture: Moulin Rouge. URL: <https://artsandculture.google.com>.
9. Будяк В. Кітч – висока мода чи мода середнього класу? *Масова культура у сучасному художньо-комунікаційному просторі*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конф. Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2017. С. 105–107.
10. Чупріна Н. В. Критерії зародження індустрії модного одягу в часи «Belle Epoque». *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць*. 2014. Вип. 25. С. 273–281.
11. Чупріна Н. В. Роль кітчу у формуванні сучасної вуличної моди. *Вісник ЛНАМ*. 2016. Вип. 30. С. 226–236.
12. Crane D. *Fashion and its Social Agendas: Class, Gender and Identity in Clothing*. Chicago: University of Chicago Press, 2000. 184p.
13. Miller M. B. *The Bon Marche: Bourgeois Culture and the Department Store 1869–1920*. London: George Allen & Unwin, 1981. 274 p.
14. Які танці були у 1920 році. URL: <https://cyo.iette.cx.ua/articles/jaki-tanci-buli-u-1920-roci.html>.